

2022

Naturinventering Hästhagen Smedsby

FM biolog Carina Rönn
Kvarken Nature and Fishing
2022-09-14

NATURINVENTERING, HÄSTHAGEN, SMEDSBY, KORSHOLMS KOMMUN 2022

FM, biolog Carina Rönn

Innehållsförteckning

1. Bakgrund och målsättning	2
2. Material och metoder	2
3. Allmän beskrivning av området	3
4. Resultat	4
4.1. Allmänt om vegetationen och områdets kärlväxtflora	4
4.2. Naturskyddsområden inom planområdet	8
4.2.1. Natura 2000 och andra skyddsområden	8
4.2.2. Skyddade naturtyper enligt naturvårdslagen (1096/1996)	8
4.2.3. Objekt hörande till vattenlagen (587/2011) och skogslagen (1093/1996)	8
4.4. Arter	9
4.4.1. Fladdermöss	9
4.4.2. Flygekorre	9
4.4.3. Fågelbestånd	9
4.4.4. Åkergroda	10
5. Rekommendationer för markanvändningen	10
6. Rekommendationer av tilläggsinventeringar	10
7. Litteratur	10

Kvarken Nature and Fishing
Storviksvägen 7
65230 Vasa

1. Bakgrund och målsättning

På Hästhagen området i centrala Smedsby har en naturinventering gjorts på uppdrag av Korsholms kommun sommaren 2022, genom den norra delen av området skall en rekreationsled anläggas. Den sammanlagda arealen är ca 2,5 ha. Målsättningen med inventeringen är att man i planeringen av markanvändningen kan beakta värdefulla naturområden och områden som är viktiga för bevarandet av arter. I inventeringsarbetet ingick kartläggning av områdets naturtyper, häckande fåglar, fladdermöss, flygekorre, åkergroda samt kärlväxter.

Karta 1. Karta över inventeringsområdet. Det vattendrag som är markerat på kartan är utfallsdiket.

2. Material och metoder

Vid genomförandet av naturinventeringen har beaktats miljömyndigheternas direktiv (Sierla m.fl. 2004, Mäkelä & Salo 2021). På inventeringsområdet utreddes de skyddade naturtyperna som avses i naturvårdslagen (1996/1096, 29 §), samt småvatten som skyddas med vattenlagen 2 kap 11 §. I utredningen har använts den nationella klassificeringen av hotstatus från år 2019 (Hyvärinen m.fl. 2019).

Inventering av häckande fågelbestånd skedde under den tidiga morgonen (kl. 04.00-10.00) då fåglarna sjunger som aktivast under perioden 1.5 – 15.6 genom att inventeraren promenerade genom området. Som häckande par noterades endera sjungande/revirhävande hane eller observerade par. I samband med övriga inventeringar noterades också observerade fåglar.

Naturtyper och växtlighetsutredning gjordes under juli och augusti månad. Artnamnen på växter följer Nordiska floran av Mossberg et al. 2018.

Inventeringen av fladdermöss följer rekommendationer av den Chiropterologiska föreningen i Finland (www.lepakko.fi). Inventeringen skedde nattetid i juni med hjälp av en ultraljudsdetektor (Pettersson Ultrasound detektor D 240) genom att inventeraren promenerade genom området. Inventeringen påbörjades ca en halvtimme efter solnedgången och gjordes endast vid tjanlig väderlek (svag vind, temperatur över + 6 C).

Området består av öppen mark med buskage och enstaka träd, vilket inte är en lämplig miljö för flygekorre. Det finns inte heller noteringar om flygekorre i tidigare inventeringar, varför ingen inventering av flygekorre har gjorts i detta arbete.

Åkergröda inventerades i maj genom att lyssna efter lekande grodor i lämpliga miljöer. Inventeringen gjordes kvällstid efter kl. 20.00.

För terrängarbetena och uppgörande av rapporten svarar biolog Carina Rönn. Kartmaterialet som användes vid utredningen kom från beställaren.

3. Allmän beskrivning av området

Det inventerade området finns i centrala Smedsby. Det är gammal ängsmark där det växer buskage och slyvegetation, enstaka större träd påträffas längs utfallsdiket och i kanten mot Smedsbyvägen. Genom området rinner ett utfallsdike och några mindre åkerdiken. Karta 1 visar det inventerade områdets omfattning. Området gränsar till Smedsbyvägen och Källängsvägen och omges av bebyggelse.

Bild 1. Hästhagen området i centrala Smedsby, är som namnet säger en ängsmark där det tidigare hållits hästar.

4. Resultat

4.1. Allmänt om vegetationen och områdets kärlväxtflora

Området närmare Smedsbyvägen domineras av höga örter som mjölkört, nässlor, älggräs, gråbo och tistlar. Den andra halvan mot bebyggelsen är mera gräsartad med ängskavle och hundloka. I ängsmarken växer små plantor av asp och videväxter. För att bevara området från att växa igen av sly, rekommenderas att ängsmarken slås en gång per sommar.

I åkerdiket, som rinner mitt igenom området, växer ett tätt bestånd av mannagräs, men även tåg och starr, en del av diket omges av buskage (bild 2). Längs med kanten av utfallsdiket växer buskage samt en del större träd av gran, tall och björk. Utfallsdiket är brett och innehåller mera vatten, växtligheten består bland annat av missne, svärdsilja, starr, sjöfräken, kaveldun och igelknopp. Vide och häggbuskage växer även längs med övriga diken samt här och där i ängsmarken (Bilder 3-5).

Bild 2. Åkerdiket som rinner mitt igenom området är smalt och här växer ett tätt bestånd av mannagräs.

Längs med Smedsbyvägen blommar tidigt på våren gulsippa, lite längre in på samma område växer även jättebalsamin (bild 3). Jättebalsamin klassas som en invasiv art och borde avlägsnas.

Bild 3. Gulsippa blommar längs med Smedsbyvägen, platsen har markerats med gult streck och var ett bestånd av jättebalsamin växer markerat med ett kryss.

Träd finns i utkanterna av området samt längs utfallsdiket, några äldre björkar och rönnar växer i ett stenigt parti närmast busshållplatsen vid Smedsbyvägen (bild 3). Det finns några stenigare partier, främst på de områden där det växer större träd, i övrigt är ängsmarken fri från sten.

Bild 4. Hästhagen längs med Smedsbyvägen.

Bild 5. Vy från Källängsvägen i bakgrunden buskaget längs utfallsdiket med enstaka större träd.

Inom det inventerade området har påträffats kärlväxter uppräknade i tabell 1. Inga sällsynta eller hotade kärlväxter har påträffats inom området. En invasiv art har hittats, jättebalsamin. Gulsippa är ovanlig i våra trakter men den är inte en fredad art i Finland.

Tabell 1. Områdets kärlväxtflora.

Art	Vetenskapligt namn
Skogslönn	<i>Acer platanoides</i>
Rölleka	<i>Achillea millefolium</i>
Nysört	<i>Achillea ptarmica</i>
Rödven	<i>Agrostis capillaris</i>
Vanlig ängskavle	<i>Alopecurus pratensis</i>
Gulsippa	<i>Anemone ranunculoides</i>
Strätta	<i>Angelica sylvestris</i>
Hundkäs	<i>Anthriscus sylvestris</i>
Gråbo	<i>Artemisia vulgaris</i>
Björk	<i>Betula ssp.</i>
Grenrör	<i>Calamagrostis canescens</i>
Missne	<i>Calla palustris</i>
Liten blålocka	<i>Campanula rotundifolia</i>
Vasstarr	<i>Carex acuta</i>
Mjölkört	<i>Chamaenerion angustifolium</i>
Åkertistel	<i>Cirsium arvense</i>
Brudborste	<i>Cirsium heterophyllum</i>
Tuvtåtel	<i>Deschampsia cespitosa</i>
Kvickrot	<i>Elytrigia repens</i>
Kärrdunört	<i>Epilobium palustre</i>
Åkerfräken	<i>Equisetum arvense</i>
Sjöfräken	<i>Equisetum fluviatile</i>
Älggräs	<i>Filipendula ulmaria</i>
Hampdån	<i>Galeopsis speciosa</i>
Pipdån	<i>Galeopsis tetrahit</i>
Humbleblomster	<i>Geum rivale</i>
Mannagräs	<i>Glyceria fluitans</i>
Ekbräken	<i>Gymnocarpium dryopteris</i>
Björnloka	<i>Heracleum ssp sibiricum</i>
Jättebalsamin	<i>Impatiens glandulifera</i>
Svärdslilja	<i>Iris pseudacorus</i>
Trådtåg	<i>Juncus filiformis</i>
Gulvial	<i>Lathyrus pratensis</i>
Gulsporre	<i>Linaria vulgaris</i>
Vårfryle	<i>Luzula pilosa</i>
Strandklo	<i>Lycopus europaeus</i>
Topplösa	<i>Lysimachia thyrsiflora</i>
Strandlysing	<i>Lysimachia vulgaris</i>
Harsyra	<i>Oxalis acetosella</i>
Gran	<i>Picea abies</i>
Tall	<i>Pinus silvestris</i>
Ängsgröe	<i>Poa pratensis</i>

Kärrgröe	<i>Poa trivialis</i>
Asp	<i>Populus tremula</i>
Hägg	<i>Prunus padus</i>
Smörblomma	<i>Ranunculus acris</i>
Majsmörblomma	<i>Ranunculus auricomus</i>
Revränunkel	<i>Ranunculus repens</i>
Åkerbär	<i>Rubus articus</i>
Hallon	<i>Rubus idaeus</i>
Ängssyra	<i>Rumex acetosa</i>
Skräppa	<i>Rumex sp</i>
Videväxter	<i>Salix spp</i>
Fläder	<i>Sambucus racemosa</i>
Ängssvingel	<i>Schedonorus pratensis</i>
Rödblära	<i>Silene dioica</i>
Gullris	<i>Solidago virgaurea</i>
Rönn	<i>Sorbus aucuparia</i>
Igelknopp	<i>Sparganium sp.</i>
Grässtjärnblomma	<i>Stellaria graminea</i>
Renfana	<i>Tanacetum vulgare</i>
Maskros	<i>Taraxacum sp.</i>
Skogstjärna	<i>Trientalis europaea</i>
Tussilago	<i>Tussilago farfara</i>
Bred kaveldun	<i>Typha latifolia</i>
Nässla	<i>Urtica dioica</i>
Teveronika	<i>Veronica chamaedrys</i>
Kråkvicker	<i>Vicia cracca</i>
Häckvicker	<i>Vicia sepium</i>

4.2. Naturskyddsområden inom planområdet.

4.2.1. Natura 2000 och andra skyddsområden

Inom de områden som omfattas av naturinventeringen finns inget Natura 2000-område eller övriga naturskyddsområden.

4.2.2. Skyddade naturtyper enligt naturvårdslagen (1096/1996)

I naturinventeringen har inte hittats naturtyper som skulle falla inom ramarna för naturvårdslagens 29 §.

4.2.3. Objekt hörande till vattenlagen (587/2011) och skogslagen (1093/1996)

Inom området har inte hittats objekt som omfattas av vattenlagen 587/2011, 2 kap. § 11 eller av skogslagen

4.4. Arter

4.4.1. Fladdermöss

Alla fladdermusarter som påträffas i Finland hör till EU's habitatdirektiv bilaga IV, och de är alla fridlysta med stöd av naturvårdslagen. Lagen förpliktar till skydd av föröknings- och rastområden och det är även förbjudet att försämra dessa områden.

Våra vanligaste förekommande arter är nordfladdermus (*Eptesicus nilssonii*), mustaschfladdermus (*Myotis mustacinus*) och taigafladdermus (*Myotis brandtii*). Mustaschfladdermus och taigafladdermus är mycket svåra att skilja från varandra varför de hänförs till en grupp taiga/mustachfladdermus (*Myotis* sp.).

Öppen ängsmark är normalt inte en miljö där man påträffar fladdermus. Det har inte observerats fladdermus på området.

4.4.2. Flygekorre

Flygekorre (*Pteromys volans*) hör till arterna i EU's habitatdirektiv bilaga IV och den är även skyddad enligt naturvårdslagen. I den nationella rödlistan (Hyvärinen et al 2019) har flygekorren klassificerats som en sårbar art. Enligt naturvårdslagen 49 § är det förbjudet att förstöra eller försämra de områden som flygekorren använder som föröknings- och rastområden. Flygekorren lever i grandominerade blandskogar med inslag av lövträd och då speciellt grov asp. Skogen bör vara flerskiktad, inte alltför gles och bestå av grova äldre granar, den undviker tallplanteringar och ungskog. Som födokälla utnyttjar flygekorren framför allt lövträden, men vintertid ingår även barrträdens hanblommor i dieten.

Det finns inga lämpliga flygekorrehabitatet inom området.

4.4.3. Fågelbestånd

Sammanlagt observerades 3 sannolikt häckande fågelarter (tabell 2) inom området. Övriga fågelarter som noterades på angränsande område och vilka rör sig inom inventeringszonen är talgoxe, blåmes, lövsångare, björktrast och pilfink. Pilfink, lövsångare och talgoxe häckar kring den lilla röda stugan som finns i sydvästra kanten av området.

Området har en mycket fåtalig fågelfauna. De påträffade fågelarterna är vanliga arter och typiska för öppna gräsmarker med buskage.

Tabell 2 Sannolikt häckande fågelarter samt antalet häckande par inom området. Hotstatus enligt IUCN-klassificeringen: CR= akut hotad (äärimmäisen uhanalaiset), EN= starkt hotad (erittäin uhanalaiset), VU= sårbar (vaarantuneet), NT= under uppsikt (silmälläpidettävät). Arter som inte har någon beteckning klassificeras som livskraftiga (LC). Di-I är direktivart enligt EUs fågeldirektiv bilaga 1. NVF = naturvårdsförordningen bilaga 4 och naturvårdslagen 47 §.

Fågelart	Vetenskapligt namn	Di-I	Hotstatus	NVF	Antal par
Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>				1
Ärtsångare	<i>Sylvia curruca</i>				1
Törnsångare	<i>Sylvia communis</i>				1

4.4.4. Åkergroda

Åkergrodan (*Rana arvalis*) påträffas i hela Finland utom i nordligaste Lappland. Den är upptagen i EU's habitatdirektiv, bilaga IV. Med stöd av 49 § i naturvårdslagen är det förbjudet att förstöra och försämra platser där de djurarter som nämns i bilaga IV (a) till habitatdirektivet förökar sig och rastar.

Åkergrodan leker i stillastående och inte alltför sura vatten och som livsmiljö föredrar den fuktiga skogsområden helst lövskog och våtare sumpmarker, men förekommer även på fuktiga ängar och vallar.

Utfallsdiket har rinnande vatten och sannolikt för lite vatten för att attrahera åkergrodor. Inga lekande åkergrodor har påträffats.

5. Rekommendationer för markanvändningen

Man kan notera det område där gulsippan blommar. Inom området i övrigt har inte avgränsats objekt där miljöhänsyn bör beaktas vid markplanering.

6. Rekommendationer av tilläggsinventeringar

För tillfället finns inga behov av tilläggsinventeringar.

7. Litteratur

Huttunen, A. & Pahtamaa, T. 2002: Luontoselvitykset yleis- ja asemakaavoissa – Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus moniste 24, Oulu

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Mossberg, B., Stenberg, L., & S. Ericsson. Nordens Flora 2018. Wahlström & Widstrand.

Mäkelä, K. & Salo, P. 2021: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47 | 2021

Nieminen, M. & Ahola, A. 2017. Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. Lepakot) esittelyt. Suomen ympäristökeskus. Suomen ympäristö 1/2017.

Raunio, A., Anttila, S., Kokko, A. & Mäkelä, K. 2013. Luontotyyppisuojelelun nykytilanne ja kehittämistarpeet. Lakisäätöiset turvaamiskeinot. Suomen Ympäristö 5/2013

Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. & Nironen, M. 2004: Direktiivilajien huomioon ottaminen hankesuunnittelussa. – Suomen ympäristö – sarja 742

Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi kaavoituksessa, YVA menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Suomen ympäristökeskus, Ympäristöopas-sarja 109, Helsinki.

Yrjölä, R., Tanskanen, A., Hyytiäinen, R., Salomäki, P. & t. Virtanen. 2014: Naturinventering för Smedsby delgeneralplan i Korsholms kommun 2014. Inventeringsrapport 17.4.2014. Ympäristötutkimus Yrjölä